

ט"ו בשבט תשפ"ה

הצעה לטקס נטיעות ביישובי הגולן

“כי האדם עץ השדה
כמו האדם גם העץ צומח
כמו העץ האדם נגדע
ואני לא יודע
איפה הייתי ואיפה אהיה
כמו עץ השדה...”
נתן יונתן

כל שנה, והשנה במיוחד, ט"ו בשבט הוא

- הזדמנות לחיבור לשורשים של מי שאנחנו - שנוטעים אותנו עמוק באדמה, ויוצרים בתוכנו חוסן גם בסערות הגדולות ובשרקיות המקומיות - כאנשים, כקהילה, כעם, כבני אדם.
- הזדמנות להקשיב לטבע, לכבד אותו, לשמור עליו וללמוד ממנו - עבורנו ועבור הדורות הבאים.
- הזדמנות להוקיר תהליכים ארוכים שמתרחשים מתחת לפני השטח - בטבע ובקהילה.

לפניכם שלוש הצעות לטקס נטיעות קהילתי לט"ו בשבט הקרוב. בכל הצעה - רעיון מרכזי שקשור לחג ומקסט או שיר להקראה והזמנה של דמות מהקהילה לשתול את העץ הראשון ולומר דברים. מוזמנים לבחור רעיון ומילים שיתאימו לקהילה שלכם.

ט"ו בשבט של חזרה הביתה, העמקת שורשים, התחדשות ותקווה
בברכה,
עיינות - יהדות ישראלית במרכז קהילתי גולן

ט"ו בשבט - אחריות לדורות הבאים

נזמין לשתילת העץ הראשון - נציג/ה מוותיקי הקהילה שיספרו סיפור מהימים הראשונים וישתלו עץ עם המשכחה שלהם.

הקראה - לבחירה:

"שמירת הטבע זה לא בגלל בעיה של הטבע. מזמן שהעולם קיים, 99.9% מהיצורים שהיו כאן כבר נכחדו. הטבע לא בוכה עליהם. מה שאנחנו עושים זה לא למען הטבע אלא למען האדם. אם אני יוצא מהבית ורואה צבי רץ או חוגלה עם אפרוחים, אז אני רוצה שגם הבנים, הנכדים והנינים שלי ייזכו לראות את זה ולא ייצטרכו בשביל זה ללכת לאיזה גן חיות או לאיזה מוזיאון, לראות משהו שמור בפורמלין, או לאיזה ספר בו כל זה מצוייר. אני טוען שכל מה שיש לנו בתרבות העברית, השפה, התנ"ך, ההיסטוריה שלנו בארץ, כולם קשורים בנוף ובטבע. אם אתה פוגע בטבע, אתה פוגע בכל התרבות האנושית. אם אתה פוגע בטבע בארץ, אתה פוגע בכל התרבות שלנו כעם וכמדינה."

עזריה אלון

חוני המעגל, ה'ה מהלך בדרך וראה איש מבגר אחד, שה'ה נומע עץ חרוב. שאל את האיש: מתי לדעתך יתן העץ הזה פרות? השיב לו האיש: לאחר שבועים שנה. שאל חוני את האיש: וכי ברור לך שתחיה עוד שבועים שנה? השיב לו האיש: כאשר באתי לעולם, מצאתיו מלא בעצי חרוב, מפני שאבותי נטעו למעני, עתה אני נומע עצים לטובת ילדי ולטובת הדורות הבאים.

לפי בבלי, תענית כג ע"א

שירה:

ניגונים מילים פניה ברגשמיין, לחן: דוד זהבי

שְׁתַּלְתֶּם נְגֻנִים בִּי, אִמִּי וְאָבִי,
נְגֻנִים מְזֻמְרִים שְׂכֻחִים.
גְּרַעֲנִים; גְּרַעֲנִים נִשְׁאָם לִבִּי -
עֵתָה הֵם עֹלָיִם וְצֻמְחִים.
הִנֵּה אֲאִזִּין שִׁיר עֲרִשֵׁי הָרְחוֹק
הַבֵּיעַ פִּי אִם אֵלֵי בַת.
הִנֵּה לִי תִזְהַרְנָה בְּדַמְעַ וּשְׁחֹק
"אֵיכָה" זְמִירוֹת שֶׁל שִׁבְתָּ.

עֵתָה הֵם שׁוֹלְחִים פִּאֲרוֹת בְּדָמִי,
שְׂרָשִׁיָּהֶם בְּעוֹרְקֵי שְׁלוּבִים,
נְגֻנִיָּה, אָבִי, וְשִׁירֵי אִמִּי,
בְּדַפְקֵי יַעֲוִרִים וְשָׁבִים.
כָּל הִגָּה יִתֵּם וְכָל צְלִיל יֵאלֵם
בִּי קוֹלְכֶם הָרְחוֹק כִּי יְהוּם.
עֵינֵי אֶעְצֵם וְהִרִינִי אֶתְכֶם
מֵעַל לְחֶשְׁכַת הַתְּהוֹם.

ט"ו בשבט של תקומה והתחדשות בתוך הסערות

נזמין לשיתילת העץ הראשון - דמות מהקהילה שעובר/ת תקופה מאתגרת שיש בה גם התחדשות, תקומה או תקווה.

הקראה - לבחירה:

תקומתו של העץ איננה מושרשת בענפים ובעלים ובפירות המפוארים, -
אלא בשרשיו, שהם מחוזקים במקום אשר הרוחות והסערות לא תגענה שמה.
הם מתחזקים על מקור מים חיים של התחדשות. העץ איננו דואג בזמן שהסערות תופסות אותו, מנענעות אותו כופפות אותו, -
הוא לא נע ולא זע ממקומו, וכל זמן שהוא לא נעקר ממקומו, היה תהיה לו תקומה!
ועל כן נמצא שהאילן לא הפסיד כלום, ואדרבא - החליף כוח במאבק.
כן הוא האדם. כל זמן שהוא נצמד לשרשיו הרוחניים - שום רוח לא תעקור אותו ממקומו. ונהפוך הוא, הסערות תעוררנה את
כח ההתחדשות!

רבי שמשון רכאל הירש, במעגלי השנה

"אם תקשיב היטב, אתה תשמע
תזמורת חרישית
והבטחה לבוקר בראשית
של אור ונחמה
קולות העשב והאדמה"
אהוד מנור

אָבוֹי, אִם תִּאמְרוּ, אָבְדוּ נַחְמוֹת
הַבַּיִטוֹ בַּשָּׁבַט אֶל יַם הַשְּׂדוֹת
מִן הַקֶּר הָאֶפֶר, מִבֵּין עֲנָנוֹת
שֶׁקֵּדוֹת מְלִבְיָנוֹת פּוֹרְחוֹת כְּכִלוֹת,
כִּי שׁוֹקֵד, כֶּךָ אוֹמְרִים, רוֹכֵב עַרְבוֹת
לְחַדֵּשׁ יָמֵינוּ, בְּרֹאשׁ-שְׁנַת-הָאֵילָנוֹת

יעקב מעוז

שירה:

על כל אלה נעמי שמר	על הדבש ועל העוקץ,
שמור אלי על זה הבית,	על המר והמתוק,
על הג, על החומה,	על בתנו התינוקות
מיגון, מפחד פתע	שמור אלי הטוב.
וממלחמה.	
שמור על המעט שיש לי,	על האש המבוערת,
על האור ועל הטרף	על המים הזכים,
על הפרי שלא הבשיל עוד	על האיש השב הביתה
ושנאסף.	מן המרחקים.
על כל אלה...	
משרש אילן ברוח,	על כל אלה, על כל אלה,
מרחוק נושר כוכב,	שמור נא לי אלי הטוב.
משאלות ליבי בחושך	על הדבש ועל העוקץ,
נרשמות עכשיו.	על המר והמתוק.
אנא, שמור לי על כל אלה	אל נא תעקור נטוע,
ועל אהובי נפשי,	אל תשכח את התקווה
על השקט, על הבכי	השיבני ואשובה
ועל זה השיר.	אל הארץ הטובה.
על כל אלה...	

ט"ו בשבט של תהליכים ארוכים ותקווה

נזמין לשתילת העץ הראשון - אדם מהקהילה שמשקיע בתהליכים עמוקים וארוכים ויוצר תקווה, בימים המטלמלים שעוברים עלינו.

הקראה - לבחירה:

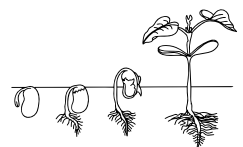
"ט"ו בשבט הוא החג למי שאינם מתייאשים כשהם רואים עצים ערומים בשלכת, למי שמחייכים גם שהכול נראה תקוע בבוץ, למי שמאמינים בטוב ובאמת, למי שמאמינים שיש תקווה, למי שמוכנים לרוץ למרחקים ארוכים, למי שלא פיתחו התמכרות לפירות אלא מתמקדים בתהליך, למי שמאמינים... וזרעים..."

הרב חגי לונדין

עֲכָשׁוּ הָאִשָּׁה נוֹטְעֵת עֵץ הַלְדִּים מוֹרֵן וְסוֹס (תרגום: סבינה מסג וחנה מאי סבנדל)

הִנֵּה בֵּת אָדָם נוֹטְעֵת עֵץ בְּאֶדְמַת הָעוֹלָם
בְּכַרְעָה עַל הַבְּרָכִים כְּמִי שֶׁמִּתְפַּלֵּל.
אִין הִיא אֵלָא אַחַת מֵרַבּוֹת אַנְשִׁים
שֶׁהַסּוֹפָה כּוֹפֶכֶה עַד הַשֶּׁבֶר.
עֲכָשׁוּ הִיא מְכַרְחָה וְיֵהִי מָה
לְנַטֵּעַ מִשָּׁהוּ שֶׁשׁוֹב לֹא יַעֲקֹר.
יְדִיָּה מוֹצִיאֹת עֶבֶר וּמְרַפְדוֹת גָּמָה.
לְשָׂרְשִׁים דְּקִיָּם כְּמוֹ שֶׁעָר,
כְּדִי שִׁיכְלוּ לְהֶאֱחֹז וּלְחַדֵּר לְפָנִים
עַד לְמָקוֹם בּוֹ מַעַן חַיִּים מְקַר.
לְנַטֵּעַ עֵץ הוּא לְפִלֵס מִשְׁעוֹל
שִׁיחֲצָה אֶת הַשָּׂנִים בְּלִי לְהַעֲצֹר.
חִלּוּם עַל הַשְׁתִּיל שְׁלָה כְּעַץ בּוֹגֵר
זֹהֵר כְּקִשְׁתִּי שֶׁל עֵלְוָה וְתִפְרָחוֹת
מֵעַל רֹאשׁ הָאִשָּׁה, כְּשֶׁבִטְפִיחוֹת
רְכוֹת הִיא שְׂבָה וּמְהַדְקֵת בְּחִזְקָה
אֶת הַקֶּרֶקֶע סָבִיב לְשָׂרְשִׁים, וּבְרַב תְּקוּהָ
מוֹנָה בְּלֵב מְסַפֵּר לְנִצְנִים.

שירה:

ברוש אהוד מנור

וְאֵנִי רֹאֵתִי בְרוֹשׁ
שֶׁנִּצֵּב בְּתוֹךְ שָׂדֵה מֹל פְּנֵי הַשֶּׁמֶשׁ,
בְּחַמְסִין, בְּקֶרֶה,
אֵל מֹל פְּנֵי הַסְּעָרָה.

עַל צֵדוֹ נִטְּהָ הַבְּרוֹשׁ,
לֹא נִשְׁבֵּר, אֶת צִמְרָתוֹ הִרְכִּין עַד
עֶשֶׂב.
וְהִנֵּה, מֹל הַיָּם,
קָם הַבְּרוֹשׁ יֵרֶק וְרָם.

הִנֵּה בְרוֹשׁ לְבָדוּ,
מֹל אֵשׁ וּמִיָּם,
הִנֵּה בְרוֹשׁ לְבָדוּ
עַד הַשָּׁמַיִם.

בְרוֹשׁ לְבָדוּ, אֵיתָן,
לוֹ רֶק נִתֵּן
וְאֵלֶמַד
אֶת דְּרָכּוֹ שֶׁל עֵץ אֶחָד.

וְאֵנִי כְּמוֹ תִינוּק,
שֶׁנִּשְׁבֵּר וְלֹא יָכוֹל מֹל פְּנֵי הַשֶּׁמֶשׁ,
בְּחַמְסִין, בְּקֶרֶה,
אֵל מֹל פְּנֵי הַסְּעָרָה.
הִנֵּה בְרוֹשׁ לְבָדוּ...